

İSTANBUL SOSYOLOJİ LİSANSÜSTÜ

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SOSYOLOJİ ANABİLİM DALI

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI VE SOSYAL SORUMLULUK YÖNETİMİ

İKİNCİ ÖĞRETİM TEZSİZ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

STK Profesyonelleri Kurumsal İletişimciler Kamu Personeli

Bu program sizin için

Program Hakkında

Bireylerin toplumsal sorunların çözümüne yönelik faaliyetlere gönüllü olarak katılmaları modern toplumun en önemli gelişmişlik göstergelerinden biridir. Gönüllü hizmetler, kâr amacı gütmeyen Sivil Toplum Kuruluşları (STK) üzerinden yürütülmektedir. Ayrıca bazı kamu ve özel sektör kuruluşları da, herhangi bir maddi beklentileri olmadan, sosyal sorumluluk projeleriyle toplumsal fayda güden projeler üretmekte ve topluma karşı sorumluluklarını yerine getirmektedirler. STK'ların yetişmiş personel, gönüllü ve finansal kaynak ihtiyacının karşılanması kadar, faaliyetlerine toplumun ilgi ve desteğini çekebilmek için doğru ve etkili bir iletişim yönetimi kullanabilmeleri de bu alandaki bilgi birikimine müracaatı zorunlu kılmaktadır. Buna karşılık, söz konusu alanda yetişmiş insan kaynağı açığının bulunduğu ve uzmanlaşmaya yönelik çabaların yetersiz kaldığı görülmektedir.

STK ve Sosyal Sorumluluk Yönetimi Tezsiz Yüksek Lisans Programı hem STK'ların ihtiyaç duyduğu nitelikli uzman/yönetici ihtiyacının karşılanmasını ve hem de özel şirketlerin sosyal sorumluluk projelerini yürütebilecek profesyonellerin yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Ulusal veya uluslararası STK'larda çalışanlar, resmi ve özel kurumların halkla ilişkiler, müşteri ilişkileri, sosyal sorumluluk projelerinde çalışanlar, siyasi partiler ve baskı gruplarının yöneticileri, resmi kurumların (kalkınma ajansları, bakanlıklar, valilikler, belediye) proje birimlerinin yöneticileri Programın öncelikli hedef kitlesidir. Bu program ayrıca STK'larda gönüllü veya profesyonel olarak çalışmak isteyen veya sosyal sorumluluk alanında kariyer yapmak isteyen gençlere de hitap etmektedir. Programı tamamlayanların, Türkiye toplumunun sosyolojik alt yapısını daha yakından tanıyarak, görev alacakları sosyal projelerin kurgulanmasından yürütülmesine, fon bulunmasından raporlanmasına kadar her aşamada bilimsel metotları kullanabilme becerisi kazanması hedeflenmektedir.

Başvuru, Kabul ve Mezuniyet Koşulları

Program, en az 4 yıllık lisans programlarından mezun olmuş her öğrenciye açıktır. Aşağıda belirtilen koşullara göre başvuran adaylarla mülakat yapılacak ve başarılı olanlar İstanbul Üniversitesi Senatosu'nun belirlemiş olduğu genel kabul koşullarını da sağlamak şartıyla bu programa kayıt yaptırabileceklerdir.

- Başvuru için 4 yıllık herhangi bir lisans programından mezun olmak yeterlidir.
- ALES şartı aranmamaktadır.
- Yabancı Dil (YDS veya eşdeğeri) şartı aranmamaktadır.
- Lisans not ortalaması 100 üzerinden en az 50 (elli) olmalıdır.
- Programa kabulde, lisans mezuniyet not ortalamasının % 50'si ve mülakat sınavının % 50'si esas alınacaktır. Programa kabul notu en az 60 (altmış)'tır.
- Lisans eğitimlerini yurt dışında yapmış olan adayların YÖK'ten denklik belgesi almaları zorunludur.
- Tezsiz yüksek lisans derecesi almak için öğrencilerin azami 3 yarıyıl içerisinde en az 30 kredilik 10 ders almaları ve proje hazırlayıp danışmanlarına sunmaları gerekmektedir. 24 AKTS'lik proje dahil olmak üzere mezuniyet için tamamlanması gereken AKTS 90'dır.

Ücret *

Program 3 dönemden oluşmaktadır.

	Ders Yüğü	Ücret (TL)**	İndirimli Ücret (TL)***
1. Dönem	5 ders (15 kredi)	5,250	3,750
2. Dönem	5 ders (15 kredi)	5,250	3,750
3. Dönem	Proje	-	-
Toplam	10 ders (30 kredi) + Proje	10,500	7,500

* Belirtilen ücretler 2018 - 2019 Güz Yarıyılı başvuru dönemine aittir.

** Saat başına ders kredi ücreti 350 TL'dir. Ödemeler, Halk Bankası'na AKSİS Öğrenci Otomasyon Sistemi'nden (aksis.istanbul.edu.tr) alınacak referans numarası ile yapılacaktır.

*** İndirimli ücret İstanbul Üniversitesi personeli, eşleri ve çocukları (emekliler ve işçi statüsünde çalışanlar hariç) için geçerlidir. Bu kişiler, durumlarını kayıt esnasında belgelendirerek indirimden yararlanabilirler. Saat başına indirimli ders kredi ücreti 250 TL'dir.

Başvuru Dönemi

28 Mayıs-13 Haziran 2018

Müfredat

I. YARIYIL (DERS DÖNEMİ)					
	Dersin Adı	Zorunlu / Seçmeli	Kredi	AKTS	Öğretim Üyesi / Görevlisi
1	Sivil Toplum Kuramı	Zorunlu	3	6	Doç. Dr. Enes Kabakcı
2	Gönüllülük ve Gönüllü Yönetimi	Zorunlu	3	7	Doç. Dr. Murat Şentürk
3	Proje Döngüsü ve Kaynak Geliştirme	Zorunlu	3	7	Dr. Ömer Özdiç
4	İletişim ve Savunuculuk Stratejileri	Seçmeli	3	7	Prof. Dr. Yusuf Adıgüzel
5	STK'larda Mali Mevzuat	Seçmeli	3	7	Dr. Zeynel Koç

II. YARIYIL (DERS DÖNEMİ)					
	Dersin Adı	Zorunlu / Seçmeli	Kredi	AKTS	Öğretim Üyesi/ Görevlisi
1	Sosyal Sorumluluk Yönetimi	Zorunlu	3	7	Dr. Ceyhun Göcenoğlu
2	Sosyal Girişimcilik	Zorunlu	3	7	Dr. Ali Ercan Özgür
3	Türkiye'de STK Uygulamaları	Zorunlu	3	6	Prof. Dr. Yusuf Adıgüzel
4	Devlet - Toplum İlişkileri	Seçmeli	3	6	Prof. Dr. İsmail Coşkun
5	STK'lar ve Yeni Toplumsal Hareketler	Seçmeli	3	6	Dr. Öğr. Üyesi Aynur Erdoğan Coşkun

III. YARIYIL (PROJE)					
	Dersin Adı	Zorunlu / Seçmeli	Kredisi	AKTS	Öğretim Üyesi/ Görevlisi
1	Bitirme Projesi	Zorunlu	-	24	

I. YARIYIL (GÜZ YARIYILI)

1. SİVİL TOPLUM KURAMI

“Sivil toplum”, Batı toplum ve siyaset düşüncesi içinde ortaya çıkıp gelişen kavramlardan biridir. İlk kez Platon ve Aristoteles’in eserlerinde karşımıza çıkan bu kavram, İlk Çağ’dan günümüze her daim “devlet” kavramıyla birlikte düşünülmüştür. “Sivil” kavramı, şehirlilik ve vatandaşlıkla bağlantılı olmakla birlikte, medenilik ve medeniyetle de ilişkilidir. Tüm antik kavramlar gibi “sivil” kavramı da Ortaçağ’dan itibaren tedrici bir anlam değişikliğine uğramış, neticede Aydınlanma düşüncesine – ve bunun temel taşlarından olan uygarlık (civilization) kavramına – esas teşkil etmiş, böylece modernitenin asli unsurlarından bir haline gelmiştir. Dolayısıyla sivil toplum, modernitenin analizi için kaçınılmaz olarak ele alınması gereken kavramsallaştırmalardan biridir. Kavramın günümüzde “sivil toplum kuruluşları” bağlamında, yönetime katılma ve vatandaşlıkla ilişkili olarak daha özel bir kullanımı da bulunmaktadır. Bu derste, sivil toplum kuramları özellikle modern döneme odaklanarak incelenecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Antikiteden Orta Çağ’a Sivil Toplum
2. Sivil Toplum ve Doğal Hukuk Geleneği
3. Aydınlanma, Burjuvazi ve Sivil Toplum
4. Sivil Toplum ve Sosyal Sözleşme Geleneği
5. Bir Ahlak Kuramı Olarak Sivil Toplum: İskoç Aydınlanması
6. Hume: Sivil Toplumun Doğası
7. Ferguson: Medenilik Olarak Sivil Toplum
8. Smith: Piyasa Kuramı Olarak Sivil Toplum
9. Hegel: Devlet Olarak Sivil Toplum
10. Marx: Sivil Toplumun Eleştirisi
11. Tocqueville: Demokrasi ve Sivil Toplum
12. Yirminci Yüzyılda Sivil Toplum Tartışmaları: Gramsci ve Sonrası
13. Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye’de Sivil Toplum Tartışmaları
14. Güncel Sivil Toplum Tartışmaları

2. GÖNÜLLÜLÜK VE GÖNÜLLÜ YÖNETİMİ

Gönüllülük ve Gönüllü Yönetimi dersinde katılımcı demokrasilerde Sivil Toplum Kuruluşlarının yeri ve önemi Türkiye ve dünyada ortaya çıkış sebepleri ele alınacaktır. Ayrıca, sivil toplum çalışmalarında gönüllü olmanın önemi, değeri, sorumlulukları, STK'ların gönüllü yönetiminde özen göstermesi ve önem vermesi gereken alanlar işlenecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Katılımcı Demokrasi İçinde STK'nın Önemi, Dünyada ve Türkiye'de STK Oluşumları
2. STK'lar ve Yönetim Modeli ve Anlayışı
3. STK – Gönüllü İlişkisi: Gönüllülük Tanımı, Gönüllü Olma Nedenleri
4. Gönüllü Olmanın Kazanç ve Maliyetleri, Gönüllü Sorunları
5. STK'lara Katılım ve Gönüllü Çalışmalar
6. STK'larda Gönüllü Stratejisi: Gönüllü Seçimi ve Oryantasyon
7. Gönüllüyü Tanımak, Gönüllü Eğitimi, Gönüllünün Sorumlulukları
8. Gönüllülük ve Etik İlkelerin Önemi
9. Gönüllülerin STK'ya Katkıları (Somut Örnekler)
10. Gönüllü Çalışmalarının Yerelde Önemi
11. Gönüllü Yönetimi ve Sürdürülebilirlik
12. STK'nın Gönüllüye Karşı Sorumlulukları
13. STK'da Proje Üretimi ve Proje Yönetiminde Gönüllü ile İşbirliğinin Önemi
14. Genel Değerlendirme ve Sunumlar

3. PROJE DÖNGÜSÜ VE KAYNAK GELİŞTİRME

STK'ların faaliyetlerini sürdürebilmeleri için kaynağa ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kaynak, proje gelirden sağlanabilmekte ancak kaynağın sürdürülebilirliğine dikkat edilmesi gerekmektedir. Sivil toplum kuruluşlarının finansal sürdürülebilirliği, finansal planlama ve yönetim, kendi kendini finanse etme dahil tüm kaynak oluşturma ve tanıtım faaliyetleri sayesinde sağlanır. STK'ların giderek proje bazlı fonlara erişiminin yaygınlaşması birçok STK'nın proje hazırlamak, yazmak ve yönetmek konusunda ihtiyacının oluşmasına neden olmuştur. Gerek yerel gerekse uluslararası fonlardan yararlanma oranının düşük olmasının en önemli nedenlerinden biri proje hazırlama ve yönetme konusundaki yetersiz deneyimlerdir. Bu derste öncelikle proje yönetimi konusu anlatılacaktır. Ardından finansal yönetim ve kaynak oluşturma ile ilgili temel kavramlar ele alınacak, STK'ların gelir kaynakları ve kaynak oluşturma stratejisinin nasıl geliştirilebileceğine dair teorik bilgi ve örneklerle anlatılacaktır. Ardından fon kaynakları için proje geliştirme, yazma ve yürütme süreci ele alınacaktır. Bu derste projelerin nasıl geliştirilebileceğine ve kaynak oluşturulabileceğine ilişkin teorik bilgilerin verilmesinin ardından katılımcılardan dönem sonuna kadar bir proje geliştirmeleri de istenecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Katılımcı Demokrasi İçinde STK'nın Önemi, Dünyada ve Türkiye'de STK Oluşumları
2. STK'lar ve Yönetim Modeli ve Anlayışı
3. STK – Gönüllü İlişkisi: Gönüllülük Tanımı, Gönüllü Olma Nedenleri
4. Gönüllü Olmanın Kazanç ve Maliyetleri, Gönüllü Sorunları
5. STK'lara Katılım ve Gönüllü Çalışmalar
6. STK'larda Gönüllü Stratejisi: Gönüllü Seçimi ve Oryantasyon
7. Gönüllüyü Tanımak, Gönüllü Eğitimi, Gönüllünün Sorumlulukları
8. Gönüllülük ve Etik İlkelerin Önemi
9. Gönüllülerin STK'ya Katkıları (Somut Örnekler)
10. Gönüllü Çalışmalarının Yerelde Önemi
11. Gönüllü Yönetimi ve Sürdürülebilirlik
12. STK'nın Gönüllüye Karşı Sorumlulukları
13. STK'da Proje Üretimi ve Proje Yönetiminde Gönüllü ile İşbirliğinin Önemi
14. Genel Değerlendirme ve Sunumlar

4. İLETİŞİM VE SAVUNUCULUK STRATEJİLERİ

Bütün toplumun ve/veya toplumdaki dezavantajlı grupların hayatını doğrudan etkileyen sorunlara dikkat çekmek; yerel, ulusal ve uluslararası karar vericileri/yöneticileri sorunların çözümüne zorlamak ve kamu politikalarını etkilemek için STK'ların etkili bir savunuculuk stratejileri geliştirmesine ve güçlü bir iletişim yönetimine ihtiyacı bulunmaktadır. Bu derste ilk olarak stratejik iletişim yönetimi konusunda temel bilgiler ele alınacaktır. Sonrasında ise STK'larda savunuculuk stratejisinin nasıl geliştirilebileceği teorik bilgilerin yanı sıra Türkiye ve dünyadan örneklerle anlatılacaktır.

Haftalık Ders Planı

1. Giriş ve Temel Kavramlar
2. STK'lar İçin İletişim
3. Kurumlarda İç ve Dış İletişim
4. Stratejik İletişim ve Kampanya Yönetimi
5. Medya ve Kamuoyu Oluşumu
6. Kamuoyu Oluşturma Yöntemleri
7. Savunuculuk Kavramı
8. Savunuculuk Yöntemleri ve Biçimleri
9. Katılımcı Demokrasi ve Parlamento Denetimi
10. Savunuculuk Stratejisi Geliştirme
11. Sorun Analizi ve Çözümleme
12. Savunuculuk İçin SWOT Analizi
13. Türkiye'den ve Dünyadan Savunuculuk Örnekleri
14. Örnek Savunuculuk Stratejisi Hazırlama

5. STK'LARDA MALİ MEVZUAT

STK'lar (vakıflar ve dernekler) tarafından yürütülen her faaliyetin bir mali yönü bulunmaktadır. STK'lar gelir elde ederler ve harcama yaparlar. Gerek vakıfların gerekse derneklerin gelir toplama ve harcama usulleri ilgili mevzuat ile belirlenmiştir. STK yöneticileri daha çok faaliyetlerin başarısına yoğunlaştıklarından, her zaman harcama usulleri ve belge düzeni konusunda gerekli hassasiyeti gösteremeyebilmektedir. Harcama vakıf/dernek amaçlarına uygun olsa dahi, harcama usulünde ilgili mevzuata uyulmamış olması yöneticileri sorumlu duruma düşürebilmektedir. Diğer taraftan bu kurumların "iktisadi faaliyetleri" aynı zamanda vergi mevzuatının konusuna girmektedir. Bu derste ilk olarak vakıf veya derneklerin hukuki yapıları konusu ele alınacak sonrasında ise STK'lardaki iktisadi faaliyetler ve yükümlülükler genel esasları ile verilecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Giriş: Temel Kavramlar Ve Tanımlar
2. STK'ların Hukuki Yapıları
3. Mali Mevzuat ve Genel Vergi Mevzuatı
4. STK Gelirleri ve Harcama Usulleri
5. Bağışlar ve Diğer Gelir Getirici Faaliyetler
6. Kamu ve Özel Fonların Kullanımı
7. STK Yöneticilerin Mali ve Hukuki Sorumlulukları
8. Denetleme Usulleri
9. Dernekler Kanunu'nda Yer Alan Mali Düzenlemeler
10. Vakıflar Kanunu'nda Yer Alan Mali Düzenlemeler
11. Vergi Mevzuatı Karşısında Vakıflar ve Derneklerin Durumu
12. Mali Mevzuatın Örnek STK'lar Üzerinden İncelenmesi
13. Mali Mevzuatta İyi Örnekler

II. YARIYIL (BAHAR YARIYILI)

1. SOSYAL SORUMLULUK YÖNETİMİ

Dünyada eğitim, bilim, teknoloji alanında yaşanan gelişmeler, dünyanın sınırlı mekânlarındaki az sayıdaki nüfusun kaliteli bir yaşam sürmesini sağlarken geriye kalan önemli bir alan ve nüfus topluluğu hâlâ birçok ciddi sorunla karşı karşıyadır. Dünyanın ekonomik kalkınmasındaki sorunlar da bireylerin gelişimini ve toplumun yapısını her geçen gün değiştirmektedir. Her kurumsal yapı kendisi dışındaki alanda toplumsal bir sorumluluğa sahiptir. Belirli sorunların çözümünü gerçekleştirmek, kalkınmayı sağlamak, toplulukların gelişimine katkıda bulunmak kamu kurum ve kuruluşlarının temel görevleri olmakla beraber özel sektörün ve STK'ların da bu konuda önemli görevler üstlenmesi gerekmektedir. Hatta bu üç farklı sektörün, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve kamu işbirliğinin sağlanarak sosyal sorumluluk alanının genişletilmesi gelecekte güçlü, kalkınmayı ve refahı sağlayan, sürdürülebilir toplumsal yapıların ve ilişkilerin oluşması için elzemdir. Bugün iş dünyası, "iyi şirket" modeline katkı sağlamadan, toplumun geleceğine yatırım yapmadan, sürdürülebilir kalkınmaya dönük faaliyetlerini yöneltmeden, geleceğini yaratamayacağını, dünya şirketi olamayacağını ve de rekabette farklılık yaratamayacağını biliyor. Bu dersin amacı, giderek ülkemiz iş dünyası için de çok önemli bir gündemi oluşturan sürdürülebilir kalkınmaya dönük çalışacak STK çalışanlarına ve özel sektör temsilcilerine, sosyal sorumluluk kavramı ile birlikte proje yapma, geliştirme ve yönetme becerilerini aktarmaktır.

Haftalık Ders Planı

1. Tanışma ve Kurumsal Sosyal Sorumluluğa (KSS) Giriş
2. KSS ve Yönlendiricileri
3. Sosyal Paydaş Teorileri
4. Gönüllülük, Ajanslar, Sponsorluk
5. Sertifikasyon, Ödüller, Raporlar
6. İş ve Pazarda KSS
7. KSS ve Toplum
8. Sivil Toplum Örneği
9. Şirket Örneği
10. Grup Sunumları I
11. Grup Sunumları II
12. Grup Sunumları III
13. Kapanış Dersi

2. SOSYAL GİRİŞİMCİLİK

Bir sosyal girişimin ne olduğunu ve sosyal girişimcilik çalışmalarının ulusal ve küresel anlamda öneme dikkat çekilecektir. Dünyada birçok farklı sorunları vardır. Bunlar temel olarak; çevresel, toplumsal, bireysel olarak 3 ana grupta toplanabilir. Bu sorunlar, bugüne kadar var olan yöntemler ile çözülemediği için olaylara farklı bir bakış açısından bakmak gerekmektedir. Ve sadece bireysel kazanımlar ile değil, herkesin sorumluluk alıp paylaştığı ve katılımcı olabileceği yöntemlerle yaklaşmak gerekmektedir. Bunu sağlamak için teorinin yanı sıra uygulamalı çalışmalar da yürütülecek ve örnek sosyal girişim vakaları incelenecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Dersin Tanıtımı: İçerik, Yöntem, Proje
2. Sosyal Girişimcilik: Anlamı, Önemi, Tarihsel Geçmişi, Ticari Girişimden Farkları
3. Dünya Perspektifi: Temel Sosyal Sorunlar ve İyi Uygulama Örnekleri
4. Türkiye Perspektifi: Türkiye'deki Sorunlar ve Çözümleri
5. Sosyal Girişim Uygulama Çalışmaları
6. Ekip Oluşturma
7. İş Planı Oluşturma ve Geliştirme
8. Maliyet Hesaplama ve Fon Yaratma
9. SWOT Analizi
10. Sosyal İşletmenin Etik Değerlerini Belirleme
11. Projenin Pazarlama ve İletişim Kanallarını Belirleme
12. Sosyal İşletme Örneklerinin İncelenmesi
13. Sosyal Girişim Ön Sunumları ve Tartışmalar
14. Sosyal İşletme Sunumları

3. TÜRKİYE'DE STK UYGULAMALARI

Bu derste kuruluş amaçlarına göre farklı Sivil Toplum Kuruluşları (STK) örnekleri ele alınacaktır. Türkiye'de engelliler, yaşlılar, çocuklar, göçmenler gibi dezavantajlı gruplar için çalışan STK'lar, hak temelli savunuculuk yapan kuruluşlar, çevre kuruluşları, insani yardım kuruluşları, hemşeri dernekleri, sendikalar ve meslek kuruluşları gibi çok geniş bir yelpazede hizmet üreten sivil girişimler bulunmaktadır. Türkiye'de STK Uygulamaları dersinde teorik bilgiler ile birlikte, farklı alanlarda hizmet veren sivil girişimlerden en iyi örneklerin sözcülerinin veya yöneticilerinin kendi STK'larını sunma imkânı verilecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Türkiye'de STK'ların Tarihi
2. STK'ların Yoğunlaştıkları Alanlar
3. Vakıflar ve Dernekler
4. Sendikalar ve Meslek Kuruluşları
5. Hak Temelli Sivil Girişimler
6. Dezavantajlı Gruplar
7. İç Göç Kaynaklı Sivil Kuruluşlar
8. Göçmen ve Sığınmacılar İçin STK'lar
9. Sağlık STK'ları
10. Çevre Savunuculuğu İçin STK'lar
11. Kadınlara Yönelik STK'lar
12. Çocuk Kuruluşları
13. Kent ve Kentleşme Odaklı Kuruluşlar
14. Uluslararası STK'lar ve Türkiye

4. TÜRKİYE'DE DEVLET-TOPLUM İLİŞKİLERİ

Modern Toplum ve devlet örgütlenmesi ile birlikte geleneksel toplumlarda devlet – toplum ilişkileri dönüşmüş, yeni bir mahiyet kazanmıştır. Modern toplumla birlikte yeni toplumsal grupların ortaya çıkışı kamu, daha özeldede devlet karşısında yeni konumlanmaları ve ilişki biçimlerini getirmiştir. Modern tecrübe ya da Batı deneyimi bugün yaygın bir model olarak karşımıza çıkarken, batı-dışı coğrafyalarda, özeldede devlet – toplum ilişkileri bir mahiyet dönüşümüne uğramakla birlikte, modern deneyiminden farklı özellikler göstermektedir. Bu anlamda Türkiye de sivil toplum tartışmalarına Türkiye'nin yakın dönem siyasi ve toplumsal tarihini merkeze alınarak, sivil toplum dinamiklerinin gelişme eksenleri ele alınacaktır.

Haftalık Ders Planı

1. Modern Öncesi Dönem Devlet-Toplum İlişkileri
2. Modern Dönemde, Bir Avrupa Tecrübesi Olarak Devlet-Toplum İlişkileri
3. Doğu Toplumlarda, Özeldede Osmanlı İmparatorluk Tecrübesinde Devlet-Toplum İlişkileri, Devletin Konumu
4. Osmanlı Modernleşmesi
5. Modernleşme Uygulamaları ile Birlikte Devlet-Toplum İlişkilerinde Değişim/Dönüşüm
6. Meşrutiyet - İttihat ve Terakki İktidarı - İmparatorluğun Kaybı
7. Erken Cumhuriyet: Modernleşmede Radikal Uygulamalar
8. Demokrasi mi Bürokrasi mi? “Zigana Dağı'nın Üzerine Portakal Dikilmez”
9. Devlet – Toplum İlişkilerinin Hasarlanması: Meşrutiyet Krizi
10. 1946 Siyasetin Yeniden Yapılanması: Birazcık Demokrasi
11. 1960 Devletin ve Toplumsal Alanın Yeniden Yapılandırılması
12. 1980 Siyasetin Bir Kez Daha Yeniden Yapılanması
13. Yeni Sivillikler – İnşa Edilmiş Sivillikler?
14. Türkiye'de Devlet Toplum İlişkilerinde Süreklilik ve Değişim

5. STK'LAR VE YENİ TOPLUMSAL HAREKETLER

İkinci Dünya Savaşı sonrasında siyasi ve sosyal değişimi ve dönüşümü amaçlayan toplumsal hareketlerde karakteristik farklılaşmaların meydana geldiği gözlenmektedir. Yeni toplumsal hareketler (YTH), ekonomik kalkınma gibi makro-siyasi meselelerden çok insan haklarıyla ilgili sorunlara odaklanmaktadır. Bu dersin konusu, modern çağda toplumsal hareketleri doğuran siyasi, ekonomik ve sosyal koşullara ayna tutularak toplumsal ve kültürel eksende faaliyet gösteren yeni toplumsal hareketlerin özelliklerinin değerlendirilmesinden ve bu hareketlerin günümüz modern toplumundaki etkilerinin analiz edilmesinden ibarettir. Bu bağlamda toplumsal hareketlerin doğuş koşullarından başlanarak “yeni” olan tespit edilecek ve günümüz toplumundaki çeşitli faaliyet alanları incelenecektir.

Haftalık Ders Planı

1. Toplumsal Değişme
2. Toplumsal Hareket Kavramı ve Tanımı
3. Toplumsal Hareketlerin Ortaya Çıkışı
4. Kolektif Davranış Kuramı
5. Klasik Sosyologlara Göre Toplumsal Hareketler
6. Sistem Karşıtı Hareketler
7. Kaynak Mobilizasyonu Kuramı
8. Yeni Toplumsal Hareketler Neden Yeni?
9. Yeni Toplumsal Hareketler Yaklaşımı
10. Dini Toplumsal Hareketler
11. Batı-dışı Toplumlarda Toplumsal Hareketler
12. Türkiye’de Toplumsal Hareketlerin Doğuşu
13. Türkiye’de Toplumsal Hareketler
14. Toplumsal Hareket Örnekleri

III. YARIYIL (GÜZ YARIYILI)

BİTİRME PROJESİ

Sivil Toplum Kuruluşları ve Sosyal Sorumluluk İkinci Öğretim Tezsiz Yüksek Lisans Programından mezun olabilmek için, III. Yarıyıl sonunda 30 kredilik dersleri tamamlayarak bir bitirme projesi sunulmalıdırlar. Proje hazırlama süreci ile, bir danışman öğretim üyesi gözetiminde öğrencilere, nicel ve/veya nitel araştırma metotlarını kullanarak sahada uygulama deneyimi kazanma, STK'lar veya bir sosyal sorumluluk alanında öğrendikleri teorik ve pratik bilgileri bitirme projesi ile sunmaları istenecektir. Bitirme projeleri STK ve sosyal sorumluluk alanlarındaki bir konuya açıklık getirmek, uygulama farklılıklarını ortaya koymak veya bir örnek olay üzerinden analiz yaparak problem alanlarını tanımlamak ve çözüm öneri sunmak biçiminde uygulanabilir.

ÖĞRETİM ÜYELERİ ve GÖREVLİLERİ*

Dr. Ali Ercan Özgür

Birmingham Üniversitesi Yönetişim ve Kalkınma Yönetimi Bölümünde “Uluslararası Fon ve Yardımların Koordinasyonu ve Etkisi” tezi ile yüksek lisansını, Marmara Üniversitesi Mahalli İdareler ve Yerinden Yönetim Bölümünde “Yeni Bölgecilik Anlayışı ve Türkiye ve Avrupa’da Bölgesel Kalkınma Ajansları” tezi ile doktorasını tamamladı. IDEMA Uluslararası Kalkınma Yönetimi şirketinin kurucu ve yöneticilerindendir. Habitat, BM UCLG-MEWA, TEGV, TKSSD, TESEV gibi STK’larda profesyonel görevlerde bulunmuş; BM, AB, Dünya Bankası ve birçok özel sektör kuruluşunda projeler yürütmüştür. Halen Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği (TKSSD) Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Sekreteri’dir. Uluslararası

ortaklıklar, yeni bölgecilik, bölgesel kalkınma, yönetim, kalkınma yönetimi, yerel yönetimler, kurumsal sosyal sorumluluk, sosyal girişimcilik, sivil toplum kuruluşları, uluslararası yardım ve fonlar gibi konularda çalışmalarını sürdürmektedir.

Dr. Öğr. Üyesi Aynur Erdoğan Coşkun

2006 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji ve Tarih Bölümlerinden mezun oldu. Yüksek lisansını 2009’da İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalında yaptıktan sonra doktorasını aynı kurum çatısı altında “Yurt Dışı Eğitim ve Türk Modernleşmesi” başlıklı tez çalışmasıyla 2013 yılında tamamladı. 2013’ten bu yana İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmakta; toplumsal hareketler, din sosyolojisi, sosyoloji teorisi ve bilim/teknoloji-kültür ilişkisi gibi konularda çalışmalarına devam etmektedir.

* İsmine göre alfabetik sırada

Dr. Ceyhun Göceneoğlu

2003 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun oldu. Üniversite yıllarında görev aldığı AIESEC adlı öğrenci kuruluşunda tanıştığı kurumsal sosyal sorumluluk kavramının teorik altyapısını öğrenebilmek için 2003-2004 yılları arasında İngiltere Dışişleri Bakanlığına bağlı Chevening Bursu ile Londra Üniversitesi Birkbeck College'da iş etiği ve kurumsal yönetim üzerine yüksek lisansını tamamladı. Şubat 2005 tarihinde Türkiye Kurumsal Sosyal Sorumluluk Derneği (TKSSD) Kurucu Genel Sekreteri görevini üstlendi. Sonrasında British Council, Vodafone ve Türk Telekom'da sürdürülebilirlik, sosyal sorumluluk, kurumsal ilişkiler ve benzeri alanlarda görev aldı. 2014 senesinde

Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler Anabilim Dalında doktorasını tamamladı. Halen IBM Türk'ün Kurumsal Sosyal Sorumluluk Programları Müdürü olarak özel sektördeki görevine devam etmektedir. Harvard Business Review Türkiye dergisinde blog yazıları yayımlanmıştır.

Doç. Dr. Enes Kabakcı

1973 İstanbul-Beyazıt doğumludur. 1992'de Galatasaray Lisesinden, 1996'da İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümünden mezun oldu. Yüksek lisansını 1999'da "L'activité politique d'Alexis de Tocqueville" başlıklı çalışmasıyla, doktorasını ise 2007'de "Sauver l'Empire. Modernisation, positivisme et formation de la culture politique des Jeunes-Turcs (1895-1908)" başlıklı teziyle Paris I Panthéon-Sorbonne Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümünde tamamladı. 2013 yılında sosyoloji doçenti oldu. 2009 yılından bu yana İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Çalışmaları sosyoloji tarihi, siyaset sosyolojisi, tarihsel sosyoloji ve Osmanlı-Türk modernleşmesi alanlarında yoğunlaşmaktadır.

Prof. Dr. İsmail Coşkun

1959 Adana-Kozan doğumludur. 1981’de İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünden mezun oldu. Aynı bölümde 1987 yılında “Niyazi Berkes’te Doğu-Batı Sorunu” başlıklı yüksek lisans tezini, 1991 yılında ise “Modern Devletin Doğuşu” başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. Hâlen aynı bölümde öğretim üyesi olarak çalışmakta ve Bölüm Başkanlığı görevini yürütmektedir. Başlıca ilgi alanları modern devlet, modernleşme, Türk modernleşmesi, ütopyalar ve edebiyat sosyolojisidir.

Doç. Dr. Murat Şentürk

1982 İstanbul-Üsküdar doğumludur. Lisans öğrenimini İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesinde 2004’te, yüksek lisansını İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Programında “Yoksulların Yaşam Stratejileri: Küçük Mustafa Paşa ve Balat Örnekleri” Adlı çalışmasıyla 2008 yılında tamamladı. Yine aynı programda “Kentsel Müdahaleler Açısından İstanbul” başlıklı teziyle doktora çalışmasını 2011 yılında bitirdi. 2013’te City University of New York’ta yer alan Center for Place, Culture and Politics adlı merkezde misafir araştırmacı olarak bulundu. Halen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışan Şentürk’ün ilgi alanları arasında kentsel

müdahaleler, kent ve siyaset, kentsel dönüşüm, konut, yoksulluk, aile, medya, yaşlanmanın ve mekânın sosyolojisi yer almaktadır.

Dr. Ömer Özdiñç

Lise öğrenimini 2000 yılında İzmir Atatürk Lisesinde, lisans öğrenimini 2005 yılında Marmara Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümünde, yüksek lisans öğrenimini 2013 yılında Marmara Üniversitesi İşletme Bölümünde “AR-GE Projeleri Yönetimi” başlıklı teziyle, doktorasını ise 2018’de İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Bölümü bünyesinde “İnovasyon Sosyolojisi” üzerine yaptığı tez çalışması ile tamamlamıştır. 2007 yılında başladığı kurumsal danışmanlık faaliyetini; AR-GE, İnovasyon Yönetimi, Proje, Yatırım ve Hibe Fonları konularında danışmanlık hizmeti veren ve farklı sektörlerle yönelik yazılım çözümleri geliştiren SER Danışmanlık’ın Kurucu Genel Müdürü olarak sürdürmektedir. Bugüne kadar içerisinde Türkiye’nin

önde gelen şirketlerinin de olduğu yüzlerce işletmeye ve birçok kar amacı gütmeyen kuruma danışmanlık yapmıştır. Çeşitli STK ve üniversitelerde AR-GE, İnovasyon Yönetimi, Proje Yönetimi, Fon Geliştirme gibi konularda eğitim vermektedir. İngilizce ve Arapça bilen ÖZDİNÇ evli ve iki çocuk sahibidir.

Prof. Dr. Yusuf Adıgüzel

1995 yılında Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Basım ve Yayıncılık Bölümünü bitirdi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalında 1998’de yüksek lisansını, 2004 yılında doktorasını tamamladı. 2012 yılından bu yana İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Ayrıca Uygulamalı Sosyoloji Anabilim Dalı Başkanlığı, Sosyal Sorumluluk Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdür Yardımcılığı ve Yeşilay Bağımlılık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü gibi görevleri bulunmaktadır. Yayımlanmış dört kitabı olan Adıgüzel göç, iletişim, yurtdışındaki Türkler, kent, sivil

toplum ve gönüllük alanlarında akademik çalışmalarını sürdürmektedir.

Dr. Zeynel Koç

1987 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümünden mezun oldu. Uzun yıllar Maliye Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve TRT Genel Müdürlüğünde yönetici olarak görev yaptı. Doktorasını 2007 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Mali Hukuk Anabilim Dalında tamamladı. 1996-1997 yıllarında ABD'de University of Akron'da denetim standartları konusunda; 2001 yılında İngiltere'de University of Westminster'da uluslararası ilişkiler konusunda çalışmalar yaptı. Türk Hava Kurumu Üniversitesinde yardımcı doçent olarak çalıştı. Gazi, Kırklareli ve İstanbul Üniversitelerinde küreselleşme, iletişim, vergi hukuku ve sivil toplum kuruluşlarında mali mevzuat konularında

dersler verdi. Taşınmaz Kültürel Miras Yönetimi ve Mali Teşvikler adlı bir kitabı ve çeşitli dergilerde mali konulara dair yayımlanmış makaleleri bulunmaktadır.

sosyoloji.edebiyat.istanbul.edu.tr

sosyoloji.stkvesosyalsorumluluk@istanbul.edu.tr

U_STK_Yonetimi

